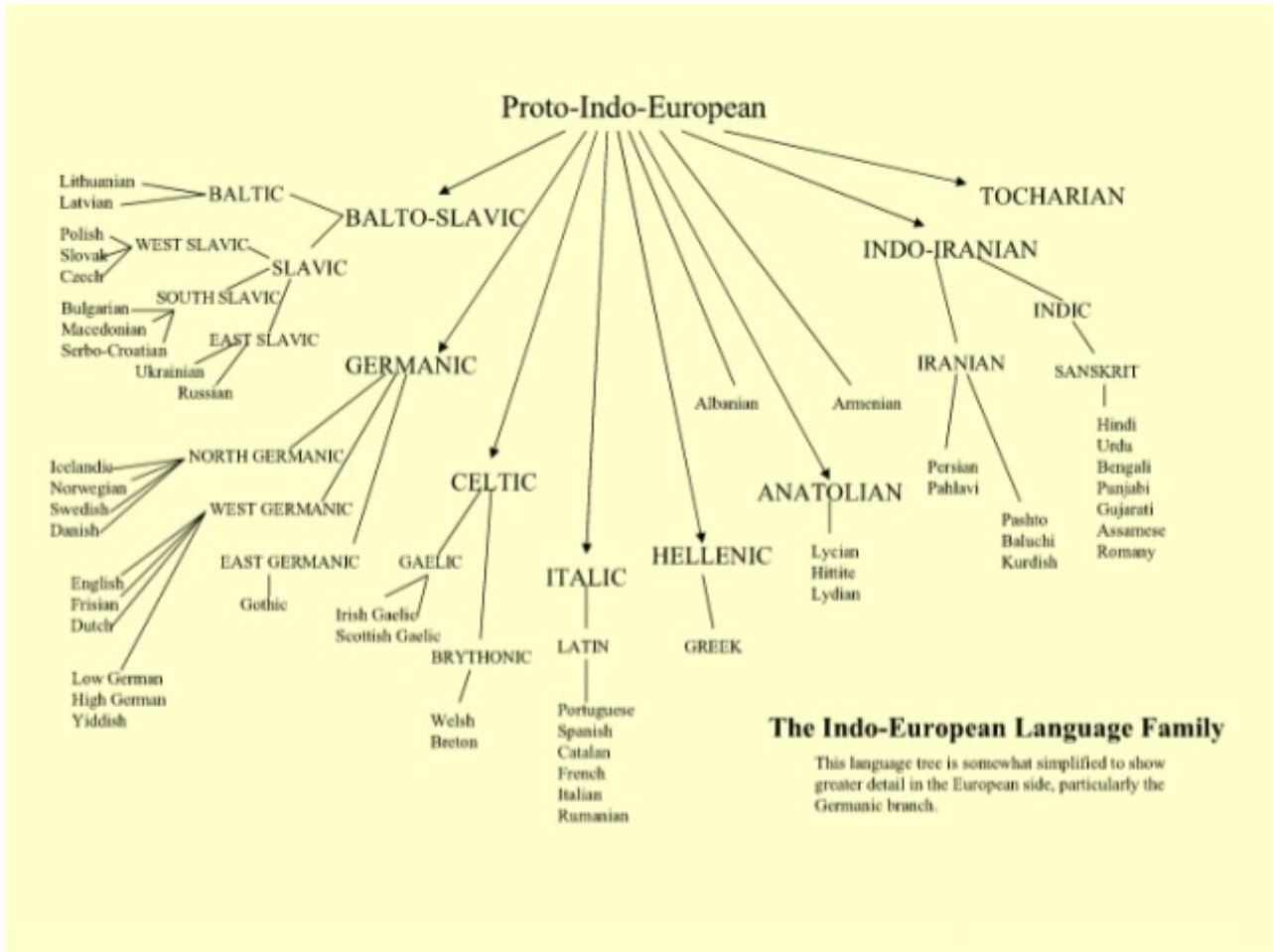
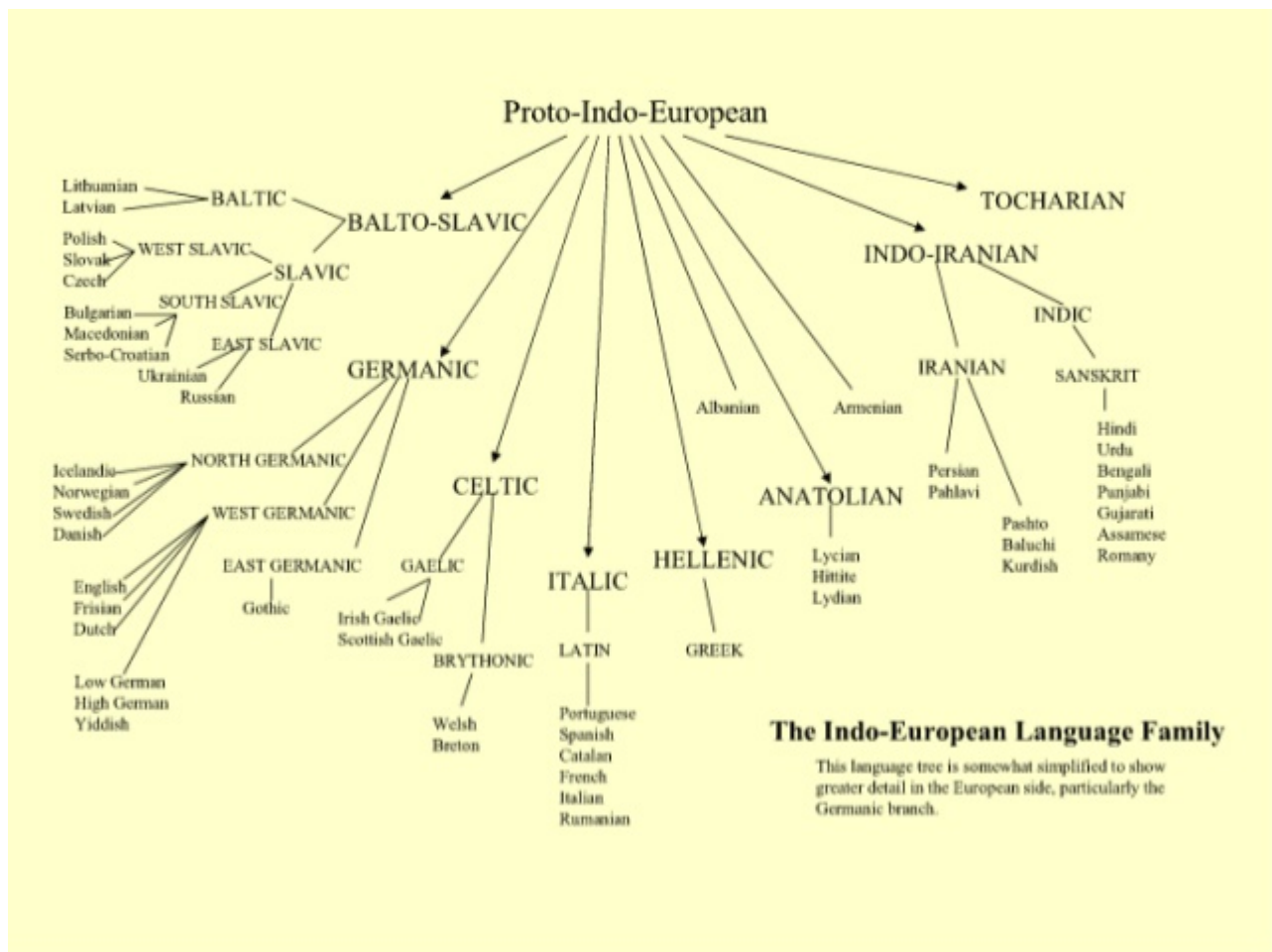

Η ελληνική γλώσσα στο διάβα του χρόνου: Περί της ινδοευρωπαϊκής οικογένειας γλωσσών

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Εκπαίδευση / Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Αφετηριακή γλώσσα ή «πρωτογλώσσα» της ινδοευρωπαϊκής γλωσσικής οικογένειας θεωρείται η αποκαλούμενη «πρωτοϊνδοευρωπαϊκή», που μιλιόταν πριν από 6.500 περίπου χρόνια

Η ινδοευρωπαϊκή γλωσσική οικογένεια απαρτίζεται από γλώσσες που εμφανίζουν εντυπωσιακές αντιστοιχίες στη φωνολογία, στη μορφολογία, στη γενική δομή και στο λεξιλόγιό τους

Έχοντας πλέον ολοκληρώσει τη δημοσίευση των άρθρων της εισαγωγικής ενότητας που αναφέρεται στην εξελικτική πορεία της ελληνικής γλώσσας στο διάβα του χρόνου (επτά άρθρα που περιελήφθησαν στην ενότητα Γλώσσα & Λογοτεχνία του in.gr, αρχής γενομένης από τις 8/2/2021), προχωρούμε εφεξής στην αναλυτική παρουσίαση των επιμέρους θεματικών ενοτήτων.

Η πρώτη εξ αυτών αφορά την ινδοευρωπαϊκή γλωσσική οικογένεια, στην οποία ανήκει ως γνωστόν και η ελληνική γλώσσα. Η εν λόγω οικογένεια γλωσσών απαρτίζεται από γλώσσες που εμφανίζουν εντυπωσιακές αντιστοιχίες στη φωνολογία, στη μορφολογία, στη γενική δομή και στο λεξιλόγιό τους.

Οι διαπιστωθείσες αυτές μορφικές αντιστοιχίες –φαινόμενο που παρατηρείται βεβαίως και στις υπόλοιπες γλωσσικές οικογένειες– δεν οφείλονται ούτε σε τυχαία σύγκλιση των γλωσσών που συναποτελούν την ινδοευρωπαϊκή οικογένεια γλωσσών ούτε σε μεταξύ τους δανεισμούς ούτε και σε καθολικά χαρακτηριστικά της ανθρώπινης γλώσσας. Η γλωσσολογική έρευνα έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι αντιστοιχίες αυτού του είδους είναι απόρροια της καταγωγής των γλωσσών αυτών –«γενετικά συγγενείς» τις ονομάζουμε– από μια κοινή γλώσσα που υπήρξε

κάποτε, στο απώτερο παρελθόν.

Αφεταιριακή γλώσσα ή «πρωτογλώσσα» της ινδοευρωπαϊκής γλωσσικής οικογένειας θεωρείται η αποκαλούμενη «πρωτοϊνδοευρωπαϊκή», που μιλιόταν πριν από 6.500 περίπου χρόνια. Η αρχική αυτή γλώσσα υπήρξε η πηγή εκατοντάδων γλωσσών, που συγκροτούν δέκα βασικούς κλάδους.

Οι κύριοι αυτοί κλάδοι της ινδοευρωπαϊκής γλωσσικής οικογένειας είναι σε γενικές γραμμές οι ακόλουθοι:

α. Τοχαρικός

Πρόκειται για τον ανατολικότερο κλάδο της ινδοευρωπαϊκής οικογένειας γλωσσών. Συνίσταται από την τοχαρική Α και την τοχαρική Β, δύο στενά συγγενείς γλώσσες, που εξαφανίστηκαν το 10ο αιώνα μ.Χ. Τον εντοπισμό των γλωσσών αυτών κατέστησαν εφικτό γραπτές μαρτυρίες που χρονολογούνται από τον 6ο έως τον 8ο αιώνα μ.Χ. και βρέθηκαν στην περιοχή του κινεζικού Τουρκεστάν, στην Κεντρική Ασία.

β. Ινδοϊρανικός

Ο συγκεκριμένος κλάδος απαρτίζεται από δύο μεγάλες υποομάδες, την ιρανική και την ινδική (ινδοάρεια). Παλαιότερες μαρτυρημένες γλώσσες της πρώτης εξ αυτών είναι η αρχαία περσική (γνωστή από επιγραφές που χρονολογούνται από τον 6ο έως τον 4ο αιώνα π.Χ.) και η αβεστική (απαντά σε κείμενα προφορικής παράδοσης που ανάγονται τουλάχιστον στον 7ο αιώνα π.Χ.). Σε ό,τι αφορά πάλι την ινδική υποομάδα, κύριος εκπρόσωπός της είναι η σανσκριτική γλώσσα. Η γλώσσα αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη μελέτη της ινδοευρωπαϊκής οικογένειας λόγω της πλουσιότατης γραμματείας που έχουμε στη διάθεσή μας τόσο από την αρχαιότερη μορφή αυτής, τη βεδική (τη συναντούμε σε ιερά ινδουιστικά κείμενα που παραδόθηκαν προφορικά και ανάγονται γύρω στο 1200 π.Χ.), όσο και από τη μεταγενέστερη κλασική σανσκριτική (μαρτυρίες που χρονολογούνται από τον 6ο αιώνα π.Χ. και εξής).

Πηγή: in.gr